

امارت اسلامی افغانستان

وزارت صنعت و تجارت

معینیت امور صنعت و تجارت

ریاست عمومی امور تجارت

ریاست تجارت بین المللی

امريت دیسک ها

**تحلیل وضعیت تجارت افغانستان طی برج سرطان سال 1404 و مقایسه آن
با برج سرطان سال 1403**

مقدمه :

تجارت افغانستان با جهان از اهمیت خاصی برخوردار است و نقشی اساسی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی این کشور ایفا می‌کند. افغانستان به‌عنوان کشوری واقع در خشکی و در قلب آسیا، از دیرزمان به‌عنوان چهارراه تجارتی منطقه شناخته شده است. این موقعیت استراتژیک، امکان برقراری ارتباط میان بازارهای بزرگ آسیای جنوبی، آسیای مرکزی، خاورمیانه و حتی اروپا را فراهم کرده و افغانستان را به حلقه‌ای مهم در زنجیره تجارت جهانی تبدیل کرده است.

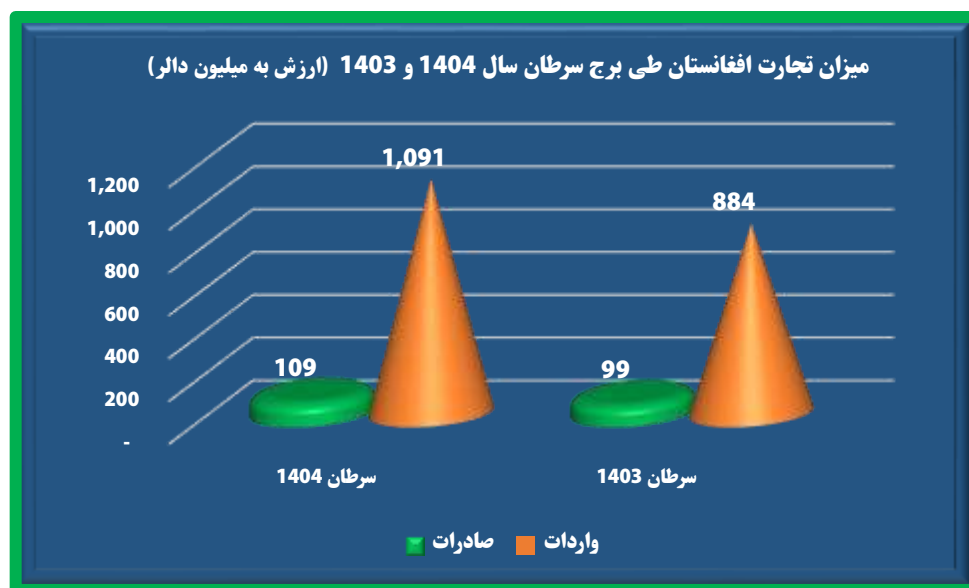
اهمیت تجارت افغانستان با جهان در چندین بُعد قابل بررسی است. از یک سو، صادرات کالاهایی مانند زعفران، میوه‌های خشک، سنگ‌های قیمتی و محصولات زراعتی می‌تواند درآمد ارزی کشور را افزایش دهد و از سوی دیگر واردات کالاهای فناوری‌های مدرن از کشورهای دیگر، زمینه‌ساز رشد صنایع داخلی، ایجاد اشتغال و ارتقای سطح زندگی مردم خواهد بود.

امارت اسلامی افغانستان تلاش کرده است از طریق گسترش روابط تجارتی با کشورهای منطقه و همسایگان مانند ازبکستان، قزاقستان، چین، پاکستان، ایران، روسیه اقتصاد افغانستان را در مسیر پایداری قرار دهد. در این میان، صادرات محصولات زراعتی مانند زعفران، انار، بادام، و میوه‌های خشک و همچنین بهره‌برداری از منابع طبیعی غنی مانند معادن زغال سنگ، سنگ تالک، سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، لیتیوم، آهن و مس، می‌تواند فرصت‌های اقتصادی جدیدی را ایجاد و به جذب سرمایه‌گذاری خارجی کمک کند.

همچنین، افغانستان به‌عنوان نقطه اتصال مسیرهای ترانزیتی مهم مانند کریدور لاجورد، راه ترانزیتی چابهار و پروژه‌های مرتبط با ابتکار "کمربند و جاده" چین، ظرفیت تبدیل شدن به یک شاهراه تجارتی منطقه‌ای را داراست. این موقعیت می‌تواند نقش افغانستان را در تجارت بین‌المللی تقویت کرده و به کاهش وابستگی به کمک‌های خارجی کمک کند.

با این حال، تحریم‌های بین‌المللی، نبود نظام بانکی قوی، کمبود زیرساخت‌ها از چالش‌های عمده تجارت افغانستان هستند. رفع این موانع و ایجاد سیاست‌های تجارتی مؤثر می‌تواند نه تنها به توسعه اقتصاد کشور کمک کند، بلکه تصویر افغانستان را در صحنه جهانی بهبود بخشد و جایگاه آن را به‌عنوان یک شریک تجارتی قابل اعتماد تثبیت کند.

میزان تجارت افغانستان طی برج سرطان سال 1403 و 1404 (ارزش به میلیون دالر)					
ش	شاخص ها	Indicators	سرطان 1404	سرطان 1403	
1	صادرات	Exports	109	99	
2	واردات	Imports	1,091	884	
3	دوران تجارت	Trade Turnover	1,200	983	
4	بیلانس تجارت	Trade Balance	(982)	(785)	
5	سهم صادرات	Exports Share	9%	10%	
6	سهم واردات	Imports Share	91%	90%	

گزارش مقایسوی تجارت افغانستان طی برج سرطان سال 1404 در مقایسه با برج سرطان سال 1403 (ارزش به میلیون دالر)				
شاخص ها	سرطان 1404	سرطان 1403	تفاوت	فیصدی رشد/کاهش
صادرات	109	99	10	10%
واردات	1,091	884	207	23%

دریافت ها :

تجارت افغانستان طی برج سرطان سال 1404 حدود 1,200 میلیون دالر بوده که حدود 109 میلیون دالر آن را صادرات و حدود 1,091 میلیون دالر آن را واردات تشکیل میدهد. بیلانس تجارت افغانستان طی برج سرطان سال 1404 حدود منفی (982) میلیون دالر بوده که سهم صادرات در دوران تجارت حدود 9 فیصد و سهم واردات حدود 91 فیصد میباشد.

صادرات افغانستان طی برج سرطان سال 1403 حدود 99 میلیون دالر بوده و مجموع واردات حدود 884 میلیون دالر میباشد.

بعد از تحلیل به نظر میرسد که صادرات افغانستان طی برج سرطان سال 1404 در مقایسه با برج سرطان سال 1403 حدود 10 فیصد افزایش نموده که تفاوت آن حدود 10 میلیون دالر میباشد ، و واردات افغانستان طی برج سرطان سال 1404 در مقایسه با برج سرطان سال 1403 حدود 23 فیصد افزایش نموده که تفاوت آن حدود 207 میلیون دالر میباشد.

کشور های عمده صادراتی افغانستان طی برج سرطان سال 1404		
ش	کشور	ارزش به دالر
1	پاکستان	43,088,280
2	هندوستان	33,091,446
3	امارات متحده عربی	6,140,225
4	قزاقستان	5,919,481
5	ازبکستان	4,124,435
6	تاجکستان	3,065,891
7	ترکیه	2,976,626
8	ایران	1,511,720
9	عراق	1,448,790
10	اسپانیا	1,202,450
11	چین	1,067,089
12	ترکمنستان	573,232
13	ایتالیا	529,180
14	روسیه	528,412
15	امریکا	485,737
16	قرقیزستان	438,633
17	المان	400,998
18	جاپان	236,100
19	انگلستان	220,038
20	کانادا	172,419
مجموع بیست کشور		107,221,182
مجموع سایر کشور ها		1,501,486
مجموع صادرات		108,722,668

اقلام عمده صادراتی افغانستان طی برج سرطان سال 1404				
ش	HS.Code	جنس	مقدار به تن	ارزش به الر
1	13021220	هنگ	107	12,095,132
2	27011900	ذغال سنگ	90,853	9,085,467

8,121,134	1,901	زیره	9093100	3
7,110,455	16,090	زردالو	8091000	4
6,602,482	10,297	نوشابه انرژي	22029120	5
6,233,452	6	زعفران	9102000	6
5,661,872	3,765	کشمش	8062000	7
4,685,400	15,569	کانتینر ها	86090000	8
3,620,813	21,283	بازنجان رومي	7020000	9
2,911,457	47,484	سنگ تالک	25262020	10
2,823,665	3,274	پخته مخلوچ	52030000	11
2,555,202	194	پسته	8025200	12
2,510,142	2,826	زردالو خشک	8131000	13
2,482,708	6,615	انگور	8061000	14
2,446,812	647	چهار مغز	8023200	15
2,186,737	603	بادام	8021200	16
2,145,281	15,144	بادرنک	7070000	17
1,787,159	2,694	ماش خام	7134030	18
1,764,704	1,311	لوبيا سرخ کوچک	7133200	19
1,576,189	409	قالین و گلیم	57	20
88,406,262		مجموع بیست قلم صادراتی		
20,316,405		مجموع سایر اقلام صادراتی		
108,722,668		مجموع صادرات		

دریافت ها:

مجموع صادرات افغانستان به بیست کشور عمده صادراتی طی برج سرطان سال 1404 حدود 107 میلیون دالر بوده که 99 فیصد مجموع صادرات را تشکیل میدهد و مجموع صادرات به سایر کشورها حدود 1.5 میلیون دالر بوده که 1 فیصد مجموع صادرات را تشکیل میدهد.

کشورهای برتر صادراتی افغانستان عبارت اند از پاکستان، هندوستان، امارات متحده عربی، قزاقستان، ازبکستان، تاجکستان، ترکیه، ایران، عراق و اسپانیا است.

مجموع بیست قلم عمده صادراتی افغانستان طی برج سرطان سال 1404 حدود 88 میلیون دالر بوده که 81 فیصد مجموع صادرات را تشکیل میدهد، و مجموع سایر اقلام صادراتی افغانستان حدود 20 میلیون دالر بوده که 19 فیصد مجموع صادرات را تشکیل میدهد.

اقلام عمده صادراتی افغانستان عبارت اند از هنگ، ذغال سنگ، زیره، زردالو، نوشابه انرژي، زعفران، کشمش، کانتینر ها، بازنجان رومي و سنگ تالک میباشد.

کشور های عمده وارداتی افغانستان طی برج سرطان سال 1404		
ش	کشور	ارزش به دالر
1	ایران	278,671,315
2	امارات متحده عربی	209,060,063
3	پاکستان	140,772,022
4	چین	100,958,845
5	ازبکستان	80,242,259
6	روسیه	68,516,518
7	ترکمنستان	65,351,321
8	مالیزیا	32,198,828
9	قزاقستان	29,899,449
10	هندوستان	18,639,388
11	المان	15,202,868
12	جاپان	9,033,819
13	ترکیه	7,854,818
14	تاجکستان	7,073,160
15	ویتنام	5,064,782
16	کوریا	3,834,710
17	اندونیزیا	3,317,534
18	فیرغیزستان	1,667,928
19	بلاروس	610,140
20	فرانسه	551,810
مجموع بیست کشور		1,078,521,576
مجموع سایر کشور ها		12,551,001
مجموع صادرات		1,091,072,577

اقلام عمده وارداتی افغانستان طی برج سرطان سال 1404				
ش	HS.Code	جنس	مقدار به تن	ارزش به الر
1	27101910	دیزل	115,028	92,050,645
2	87089520	پرزجات موتور و ماشین آلات	35,930	64,574,354
3	27101220	پترول	78,273	62,618,865
4	11010000	ارد گندم	204,854	61,459,101
5	53091900	منسوجات کتان	30,042	59,127,343
6	15	روغن خوراکی	90,128	56,431,361
7	27111100	گاز طبیعی	110,948	55,484,305
8	85	دست گاه های برقی و قطعات ان	19,547	54,200,241
9	25232110	سمنت	510,032	46,155,639
10	84	ماشین آلات و وسایل برقی اجزا و قطعات آنها	25,204	44,315,859
11	72081000	سایر اهنک (سیخ گول)	43,493	28,616,608

27,144,747	5,696	ادویه طبی	30049000	12
23,696,261	36,721	برنج سیله	10063000	13
20,056,964	50,140	شکر	17019900	14
16,138,834	33,495	چوب و چهار تراش	44	15
15,887,295	4,211	موتورهای تیز رفتار	8703	16
12,018,729	14,321	تایر و تیوب	4011	17
11,883,106	2,338	سکرت	24022000	18
11,755,652	8,465	لبنیات و تخم مرغ	4	19
9,459,161	3,367	البسه جدید	98016000	20
773,075,070		مجموع بیست قلم وارداتی		
317,997,507		مجموع سایر اقلام وارداتی		
1,091,072,577		مجموع واردات		

چالش ها :

1. نبود زیرساخت‌های مناسب بسیاری از مناطق به زیرساخت‌هایی مانند جاده‌ها، بنادر، و خطوط ریلی مجهز نیستند که مانع از گسترش تجارت می‌شود.
2. تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های مالی ارتباط محدود با سیستم بانکی جهانی و عدم اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی، جریان سرمایه‌گذاری را کاهش داده است.
3. عدم تنوع در اقتصاد اتکای شدید به صادرات مواد خام (مانند سنگ‌های قیمتی و زعفران) و نبود صنایع پیشرفته.

راه‌حل‌ها

1. تقویت زیرساخت‌ها، دولت می‌تواند با جذب سرمایه‌گذاری داخلی و همکاری با کشورهای همسایه برای ساخت و توسعه زیرساخت‌ها اقدام کند.
2. توسعه همکاری‌های منطقه‌ای، استفاده از مسیرهای تجارتي با کشورهای همسایه (مانند پاکستان، ایران، چین و آسیای میانه) و تقویت تجارت منطقه‌ای.
3. تنوع‌بخشی به اقتصاد تمرکز بر توسعه بخش‌های دیگر مانند سیاحت، زارعت، صنایع دستی و تولیدات داخلی.

4. استفاده از ظرفیت‌های داخلی بهره‌برداری از منابع طبیعی، زراعتی و معادن به صورت پایدار و با هدف تولید محصولات صادراتی.

5. تسهیل تجارت دیجیتال توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات برای تسهیل تجارت آنلاین و جذب مشتریان بین‌المللی.

نوت : واردات برق شامل مجموع واردات نمی باشد.

منبع : سیستم اسکودا